Lietas arhīva Nr. C-2464-18/28
ECLI:LV:RPPT:2018:0608.C68246418.3.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
2018.gada 8.jūnijā

Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesa šādā sastāvā:
tiesnese L.Vazdiķe
ar sekretāri A.Zakrževsku
izskatīja atklātā tiesas sēdē Rīgā, Baložu ielā 14 civillietu /pers. A/ prasībā pret biedrību /Nosaukums/ par morālā kaitējuma kompensācijas piedziņu.

Aprakstošā daļa

2017.gada 27.decembrī, vēlāk to precizējot, prasītāja /pers. A/ cēla tiesā prasību pret atbildētāju biedrību /Nosaukums/, kurā, pamatojoties uz Civillikuma 1635.pantu, Fizisko personu datu aizsardzības likuma 7., 10.panta pirmo daļu, lūdz piedzīt no atbildētājas par labu prasītājai morālā kaitējuma kompensāciju EUR 700 apmērā.

Prasības pieteikumā norādīts, ka prasītāja dzīvo daudzdzīvokļu mājā /adrese/, savukārt atbildētājs veic minētās mājas apsaimniekošanu.

Prasītāja norāda, ka, pārkāpjot viņas kā fiziskās personas datu apstrādes noteikumus, atbildētājs 2016.gada oktobrī un novembrī, publiskojis parādnieku datus (vārds, uzvārds, dzīvesvietas adrese), izliekot attiecīgo informāciju pie mājas koplietošanas telpās esošā informācijas dēļa, kur tas ir apskatāms un brīvi pieejams ne tikai mājas iedzīvotājiem, bet arī jebkurai trešais personai.

Prasītāja norāda, ka par minēto faktu vērsusies pie atbildētāja valdes atbildīgām personām ar lūgumu sniegt paskaidrojumus par šādas informācijas publiskošanas pamatotību, kā arī bija lūgusi šo informāciju noņemt, bet ir saņēmusi noraidošo atbildi. Biedrības valdes priekšsēdētājs uzskatīja šādas savas darbības par likumīgām un paskaidroja, ka tādā veidā cenšas panākt visu paredzēto maksājumu iekasēšanu. Ievērojot minēto, prasītāja bija spiesta vērsties Valsts Datu inspekcijā. Tika ierosināta administratīvā lieta un sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols Nr./numurs/, kurā konstatēts, ka atbildētājs ir pārkāpis Fizisko personu datu aizsardzības likuma 7.pantā un 10.panta pirmajā daļā paredzētas normas, kas savukārt piešķir prasītājai kā cietušajai personai tiesības prasīt nodarītā morālā kaitējuma atlīdzību.

Norāda, ka atbildētāja sniegtā informācija par to, ka prasītājai ir komunālo un apsaimniekošanas parāds, ir maldinoša un apkaunojoša. Prasītāja ir godīga un apzināta maksātāja, kurai publiski izplatītajā parādnieku sarakstā informācija ir apvainojošā un apkaunojošā, jo vairākiem kaimiņiem un arī trešajām personām varēja rasties aizspriedumu, ka prasītāja ir nemaksātāja. Minētais nodara prasītājai lielo morālo ciešanās un pārdzīvojumus, ko prasītāja novērtē EUR 700 apmērā.

Atbildētājs paskaidrojumos par prasību norāda, ka to neatzīst. Atsaucoties uz Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 14.panta ceturto daļu, 11.panta pirmo daļu un Civillikuma 2305.pantu, norāda, ka normatīvie akti nosaka atbildētājam pienākumu informēt dzīvokļu īpašniekus par nesamaksāto parādu summām, jo dzīvokļu īpašnieku samaksas neievērošana skar visu dzīvokļu īpašnieku intereses un var novest pie komunālo pakalpojumu atslēgšanas vai pie mājas inženiertehnisko komunikāciju un konstrukciju bojājumiem. Atbildētāja pārvaldīšanā ir tikai viena dzīvojamā māja un jautājums par dzīvokļu īpašnieku parādiem ir ļoti aktuāls, jo mājas budžetā nav paredzēti līdzekļi, ar kuru palīdzību varētu segt dzīvokļu īpašnieku parādsaistības.

Attiecībā uz kāpņu telpās izliktajiem paziņojumiem, atbildētājs norāda, ka prasītāja prasības pieteikumā ir sniegusi nepatiesu informāciju, ka tika publiskoti parādnieku dati (vārds, uzvārds, dzīvesvietas adrese). Norāda, ka paziņojumi par dzīvokļu īpašnieku parādiem 2016.gada oktobrī un novembrī tika izlikti tikai ar dzīvokļa numuru un parāda summu.

Turklāt, paziņojumos atbildētāja nav sniegusi maldinošās un apkaunojošās ziņas par prasītāju pārējiem dzīvokļu īpašniekiem, jo uz paziņojumu sagatavošanas dienu prasītājai bija paziņojumā norādītie parādi. Proti, ikmēneša rēķinu apmaksas termiņš norādīts rēķinos un tas ir katra mēneša 28.datums. Dzīvokļu īpašnieku parāda summas tika apkopotas uz konkrēto mēneša datumu, piem., uz 2016.gada oktobri tie ir apkopoti un izlikti 2016.gada 4.oktobrī, savukārt parāda summu prasītāja apmaksāja 2016.gada 5.oktobrī; uz 2016.gada novembri tie apkopoti 1.novembrī, bet rēķinu prasītāja samaksāja 5.novembrī. Faktiski prasītājai regulāri veidojas parādsaistības, jo ikmēneša rēķini netiek apmaksāti laicīgi, t.i., līdz katra mēneša 28.datumam.

Atbildētājs norāda, ka ar Datu valsts inspekcijas 2017.gada 27.marta lēmumu atbildētāja atbildība tika izvērtēta un atbildētājam tika nolemts izteikt brīdinājumu. Tātad, par konkrēto pārkāpumu atbildētājs jau saņēma administratīvo sodu – brīdinājumu, tātad ir sapratis savu nepareizu rīcību.

Attiecībā uz morālā kaitējuma atlīdzību, atsaucoties uz Civillikuma 5., 1635.panta otro un trešo daļu, norāda, ka lietā nav konstatējams noziedzīgs nodarījums pret likumā uzskaitītajām personas nemantiskajām tiesībām, līdz ar to, prasītājai morālā kaitējuma esamība ir jāpierāda. Ņemot vērā to, ka no atbildētāja puses nav sniegtas maldinošās un apkaunojošās ziņas par prasītāju pārējiem dzīvokļu īpašniekiem, pēc atbildētāja uzskatiem prasītājai nav nodarītas morālās ciešanas un pārdzīvojumi, līdz ar to, lūdz prasību noraidīt.

Tiesas sēdē prasītāja prasību uzturēja uz prasības pieteikumā norādītajiem argumentiem.

Atbildētāja pārstāve /pers. C/ tiesas sēdē prasību neatzina, lūdza noraidīt. Sniedza paskaidrojumus atbilstoši rakstveida iesniegtajiem.

Motīvu daļa

Noklausoties lietas dalībnieku paskaidrojumus un pārbaudot pierādījumus lietā, tiesa atzīst, ka prasība noraidāma.

No lietas materiāliem izriet un par to lietā strīds nepastāv, ka prasītāja ir dzīvokļa Nr./numurs/, /adrese/, īpašniece, savukārt atbildētājs -

minētās daudzdzīvokļu mājas pārvaldnieks.

Tāpat lietā nepastāv strīds, ka minētās daudzdzīvokļu mājas koplietošanas telpās, pie informācijas dēļa, atbildētāja 2016.gadā (jūlijā, augustā, septembrī, novembrī) bija izvietojusi paziņojumus par dzīvokļu īpašnieku parādsaistībām. Atbildētājs arī neapstrīd, ka parādnieku sarakstā tika norādīta informācija par prasītājas parādsaistībām, norādot prasītājas dzīvokļa numuru un parāda apmēru (lietas 41.-44.lapa).

Prasītāja norāda, ka minētā atbildētāja rīcība pārkāpj viņas kā fiziskās personas datu aizsardzību un pārkāpums dod viņai kā cietušajai personai tiesības prasīt nodarītā morālā kaitējuma atlīdzību.

No lietas materiāliem redzams, ka prasītāja 2017.gada 1.martā iesniedza Datu valsts inspekcijai lūgumu par viņas atzīšanu par cietušo, kā arī pieteica kaitējuma kompensāciju par nodarīto morālo kaitējumu, kuru novērtē EUR 700 apmērā.

Datu valsts inspekcija 2017.gada 7.marta atbildē norādīja prasītājai, ka saskaņā ar Civillikuma 1635.pantu prasītājai jāvēršas tiesā ar prasības pieteikumu atlīdzināt nodarīto morālo kaitējumu. Datu valsts inspekcijas 2017.gada 27.marta lēmumā „Par administratīvā soda uzlikšanu" jautājums par kaitējuma kompensāciju prasītājai nav lemts. Prasītāja nav apstrīdējusi nedz 2017.gada 7.marta atbildi, nedz 2017.gada 27.marta lēmumu.

Civillikuma 1635.panta, ar kuru pamatota prasība, pirmā daļa noteic, ka katrs tiesību aizskārums, tas ir, katra pati par sevi neatļauta darbība, kuras rezultātā nodarīts kaitējums (arī morālais kaitējums), dod tiesību cietušajam prasīt apmierinājumu no aizskārēja, ciktāl viņu par šo darbību var vainot. Turklāt, panta otrā un trešā daļa papildina, nosakot, ka ar morālo kaitējumu jāsaprot fiziskas vai garīgas ciešanas, kas izraisītas ar neatļautas darbības rezultātā nodarītu cietušā nemantisko tiesību vai nemantisko labumu aizskārumu. Atlīdzības apmēru par morālo kaitējumu nosaka tiesa pēc sava ieskata, ņemot vērā morālā kaitējuma smagumu un sekas. Ja šā panta otrajā daļā minētā neatļautā darbība izpaudusies kā noziedzīgs nodarījums pret personas dzīvību, veselību, tikumību, dzimumneaizskaramību, brīvību, godu, cieņu vai pret ģimeni, vai nepilngadīgo, pieņemams, ka cietušajam šādas darbības rezultātā ir nodarīts morālais kaitējums. Citos gadījumos morālais kaitējums cietušajam jāpierāda.

Konkrētajā gadījumā nepastāv Civillikuma 1635.panta trešajā daļā paredzētie apstākļi, jo lietā nav iesniegti pierādījumi tam, ka atbildētājs attiecībā pret prasītāju būtu izdarījis noziedzīgu nodarījumu. Tiesā nav iesniegts spēkā stājies notiesājošs tiesas spriedums krimināllietā.

No lietas materiāliem redzams, ka ar Datu valsts inspekcijas 2017.gada 27.marta lēmumu konstatēts, ka biedrības (atbildētāja) rīcība 2016.gada 4.jūlijā, 2016.gada 4.augustā, 2016.gada 5.septembrī un 2016.gada 8.novembrī dzīvojamās mājas koplietošanas telpās (uz informācijas dēļa) /adrese/, izvietojot paziņojumu, kas satur Informāciju par iesniedzēju (prasītāju) ir neatbilstoša Fizisko personu datu aizsardzības likuma 7.pantam un 10.panta pirmajai daļai, un līdz ar to biedrība ir izdarījusi administratīvo pārkāpumu, par kuru administratīvā atbildība paredzēta Latvijas administratīvo pārkāpumu kodeksā 204.^{7}panta pirmajā daļā. Atbildētājam ir piemērots administratīvais sods – brīdinājums.

Tādējādi, par prasības pieteikumā norādīto prasītājas tiesību aizskārumu atbildētājs ir administratīvi sodīts. Lietā noskaidrots un par to nav strīda, ka atbildētājs savu nepareizu rīcību ir sapratis un pārkāpumu novērsis.

Prasītāja norādījusi, ka atbildētāja dzīvojamās mājas koplietošanas telpās norādītā informācija par to, ka prasītājai ir komunālo un apsaimniekošanas parāds, ir maldinošā un apkaunojošā, kaimiņiem varēja rasties aizspriedumi, ka prasītāja ir nemaksātāja, kas nodara prasītājai morālās ciešanās un pārdzīvojumus.

Tiesas sēdē noskaidrots un ar lietas materiāliem pierādīts, ka atbildētāja nav sniegusi maldinošās un apkaunojošās ziņas par prasītāju, koplietošanas telpās izliktajos paziņojumos. Prasītāja pati tiesas sēdē atzina, ka atbildētāja izrakstīto rēķinu apmaksu veic nevis līdz rēķinā norādītajam datumam (kārtējā mēneša 28.datums), bet nākamā mēneša sākumā (5., 6.datumos) (lietas 31.-35.lapa). Līdz ar to, kā izriet no lietas materiāliem un tiesas sēdē noskaidrotā, uz informācijas par parādniekiem apkopošanas dienu, prasītājai bija paziņojumos norādītie parādi. Prasītājas arguments, ka viņai ar pārvaldnieku pastāv vienošanās par rēķinu apmaksu ar nokavējumu, ne ar ko nav pierādīts.

Tiesa uzskata, ka prasītāja nav pierādījusi, ka atbildētāja prasības pieteikumā norādītais administratīvais pārkāpums, par kuru administratīvā atbildība paredzēta Latvijas administratīvo pārkāpumu kodeksā 204.^{7}panta pirmajā daļā un par kuru atbildētājs ir sodīts, un kuru tas ir novērsis, pats par sevi ir nodarījis prasītājai morālo kaitējumu.

Atbilstoši Civillikuma 1635.panta otrās daļas noteikumiem ar morālo kaitējumu jāsaprot fiziskas vai garīgas ciešanas, kas izraisītas ar neatļautas darbības rezultātā nodarītu cietušā nemantisko tiesību vai nemantisko labumu aizskārumu.

Morālā kaitējuma atlīdzības noteikšanā tiesai jāņem vērā tādi kritēriji, kā, piemēram, aizskarto tiesību un interešu nozīmīgums, kaitējuma raksturs un smagums, kaitējuma nodarīšanas apstākļi, pārkāpēja attieksme, cietušā rīcība savu tiesību aizsardzībai, kaitējuma sekas.

Kā norādījis Augstākās tiesas Senāts 2011.gada 9.februāra spriedumā lietā Nr.SKC-56 morālais kaitējums ir subjektīvs jēdziens, tās ir personas ciešanas, sāpes, pārdzīvojumi, ko nav iespējams tieši novērtēt. Pārciestā sekas nav iespējams aizstāt ar naudu, taču, sniedzot cietušajai personai atbilstīgu atlīdzinājumu naudas izteiksmē, ir iespējams sniegt tai zināmu gandarījumu un tādējādi mazināt ciešanas un sāpes.

Juridiskajā literatūrā pausts viedoklis, ka morālais kaitējums nozīmē negatīvas izmaiņas cilvēka psihē, kas izpaužas cilvēka fiziskās vai garīgās ciešanās. Morālais kaitējums kā ciešanas nozīmē, kad konkrēta rīcība iespaido cietušā apziņu un rada cietušajam kādu noteiktu fizisku reakciju. Pārdzīvojuma pamatā var būt bailes, kauns, pazemojums vai cits psiholoģiskā aspektā negatīvs cilvēka stāvoklis. Jebkura prettiesiska darbība vai bezdarbība var radīt dažādas pakāpes ciešanas un pilnīgi vai daļēji liegt cilvēkam psihisko labsajūtu. Viena no galvenajām morālā kaitējuma īpatnībām ir tāda, ka negatīvās izmaiņas notiek cietušā apziņā un to izpausmes forma lielā mērā ir atkarīga no katra cilvēka psihes. Atbildība rodas tikai pret cietušo un, nosakot naudas kompensāciju par morālo kaitējumu, vērā ņemama kaitējuma esamība vai ciešanas, kas saistītas ar personas mantisko tiesību un labumu samazinājumu, prettiesiskā rīcība (darbība vai bezdarbība), kuras rezultātā radies kaitējums, šīs personas vaina, cēloniskais sakars starp prettiesisko rīcību un zaudējumiem *(Mag.iur. Gunta Kuzmane, zvērināta advokāta palīdze - „Latvijas Vēstnesim" publicēts Jurista vārds 12.02.2002.)*.

Likums neparedz atlīdzības noteikšanu par jebkuru cilvēka labsajūtas mazinājumu.

Ne katrs tiesību aizskārums rada morālo kaitējumu, tāpat kā ne katra prettiesiska rīcība rada zaudējumus. Neatļauta darbība var radīt zaudējumus, vai arī zaudējumus un morālo kaitējumu, vai neradīt ne vienu, ne otru. Nav pareizi pierādīt tiesību aizskārumu un tūliņ nosaukt naudas summu, kas būtu piespriežama. Atbildība vispār ir noteikta par tādu neatļautu darbību, kas izraisījusi negatīvas sekas. Šīs sekas sauc par kaitējumu, kas var izpausties zaudējumos vai/un morālā kaitējumā. Kaitējuma esamība ir jānošķir no prettiesiskās rīcības konstatēšanas. *(sk. Senāta 2012.gada 27.septembra spriedumu lietā Nr.SKC-309/2012).*

Tiesa uzskata, ka konkrētajā gadījumā, prasītāja nav pierādījusi, ka paziņojumu par prasītāju kā dzīvokļa Nr. /numurs/ īpašnieces neapmaksāto rēķinu izlikšana dzīvojamās mājas, kas atrodas atbildētāja apsaimniekošanā, izraisījusi prasītājai negatīvas sekas. Līdz ar to tiesa, konkrētās lietas ietvaros, nekonstatē, ka prasītājai būtu nodarīts morāls kaitējums un atzīst prasību par nepamatotu un noraidāmu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta otro daļu, noraidot prasību, no prasītājas valsts labā piespriežami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, kas nav samaksāti līdz lietas izskatīšanai un kuru apmērs, atbilstoši lietā esošai izziņai ir 0,99 *euro*.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.^{1}pantu, prasītājai nosakāms sprieduma labprātīgas izpildes termiņš - desmit dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 5., 8., 42., 92.- 94., 97., 189.-193., 195., 204.[1] pantu, tiesa

n o s p r i e d a:

/pers. A/ prasību pret biedrību /Nosaukums/ par morālā kaitējuma kompensācijas piedziņu noraidīt.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 0,99 *euro* (nulle *euro* 99 centi), kas jāiemaksā šādā kontā: Nr.LV51TREL2190458019000, saņēmēja iestāde: Valsts kase, saņēmējs Tiesu administrācija, NMR 90001672316. Iemaksas mērķis: 21499, civillieta Nr.C68246418.

Daļā par tiesas izdevumu piedziņu noteikt prasītājai termiņu labprātīgai sprieduma izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma likumīgā spēkā stāšanās dienas, nosakot, ka maksājumus apstiprinoši dokumenti sprieduma labprātīgai izpildei noteiktajā termiņā iesniedzami Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas kancelejā Rīgā, Baložu ielā 14.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas Rīgas apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesā Baložu ielā 14, Rīgā.

Spriedums sastādīts un pieejams 2018.gada 8.jūnijā.

Tiesnese L.Vazdiķe